

og for Befolkningen, hvad vi ikke ere enige om, hvori det ligger, og endelig søge, hvor Skylden ligger, om i Mangel paa virkeligt Sind til passende Smødekommunen eller i Mangel paa Smødekommunen eller den Ene til at arbejde med hinanden, som man kan ønske for Landets Skyld hos alle Parter. Jeg haaber ikke derved at have saaret Nogen med disse Udtalelser; thi jeg vil ønske, at de enkelte Bemærkninger, jeg har at gøre gjældende her, ikke skulle friste Nogen til eller nødvendiggjøre noget Tilsvær fra nogen Side eller forlænge den Debat, der hidtil er ført saa rolig mellem de forskjellige Parter. Med Hensyn til Finanslovsforlaget finder jeg det meget naturligt, hvad der er slet fra flere Sider, at man overveier, hvorledes vi staa i det, det vil sige, hvorledes Statens Status er. Den Betragtning, at man saa let, som et æret Medlem mente, kunne komme til at klave dette Spørgsmaal, at man dertil kunde benytte Drengene paa 6 eller om det var 10 Aar, deler jeg ikke. Jeg er ikke saa ganske sikker paa, at det er saa overordentlig let. I detmindste har jeg samlet Status over Statens Indtægter og Udgifter og hele Stilling mangfoldige Gange, men jeg har sagt mig selv, hver Gang jeg var færdig, at der kunde gøres Indsigelser imod paa flere Punkter; nysigtigt var det ikke. Jeg skal tillade mig at gøre et Par Bemærkninger med Hensyn dertil; jeg tror ikke, at de ere overflødiggjorte ved de iøvrigt tiltalende Udtørringer, der i den Henseende ere komne. Jeg stiller mig da, hvad vi ere nødt til at gøre, paa Tidspunktet den 1ste April 1879, og vi ville da finde, at vi, som Statsregnskabet udviser, have anvendt til 107,7 Statsjernbanemil 68,746,290 Kr. Vi have da i Reservecassen, i øvrige Aktiver, i Gageforsikud og Regnskabsbeholdning en Sum af 96,154,439 Kr. Dette giver tilsammen, naar vi opføre Jernbanerne som Statsaktiver, for hvad de have kostet, en Formue af 164,900,729 Kr., — jeg kommer senere til at drage fra i Jernbaneformuen, hvad man ellers pleier at fradrage. Men der er udenfor dette en Del Midler, om hvis Karakter overhovedet der kan tvistes, men som man dog i en lang Række af Aar har benyttet til Statshusholdningen, til offentlige Formaal gennem Bevillinger paa Finansloven, og disse Indtægter maa naturligvis, navnlig naar vi skulle overveie vore Indtægter til Dækningen af de Udgifter, vi ønske bevilgede, tages i Betragtning. Det er ogsaa slet for en af de vedkommende Kilder, jeg her skal nævne, nemlig for Domænerne. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) kom her til c. 33 Millioner, idet han benyttede et længere Aarets Gjenemsnit og 5 pCt. Renteafkast; jeg har taget de 3 sidste Aars Gjenemsnit og 4 pCt. Renteafkast og kommer da til 37,322,400 Kr. Jeg har dernæst efterset Universitetets, Kommunitetets, den polytekniske Lærestiftelse, Sorø Akademi

og de lærde Skolers Formue — og vi vide, at disse 5 specielle Fonds Midler benyttes til Dækning af Statsudgifter af forskjellig Art, hvoraf nogle ere mere eller mindre nødvendige Statsudgifter, men Størstedelen dog er absolut nødvendig. Jeg har taget Fordebogsafgifterne ved disse Institutioner for 3 Aar og kapitaliseret dem efter en Renteafkast af 4 pCt., ligesom jeg for de lærde Skolers Vedkommende har medtaget de fundatmæssige Tilgodehavender hos Hospitalerne og sammenlagt det med Stiftelsernes Midler, hvorefter jeg har faaet ud, at vi for disse Stiftelser Vedkommende have en Formue af 80,542,837 Kr., hvis Renteindtægt eller Indtægt vi benytte til Dækning af Udgifter. Vi faae da efter denne Beregning en Statsformue af 245,443,566 Kr. Nu skal det ikke negtes, at, naar vi regne dette som Kilde til Indtægt, maa vi ikke glemme, at der er en Del af de i Kongeriget og Hertugdømmerne udestaaende Aktiver, omtrent $3\frac{1}{3}$ Million, som for Eiden ere rentefrit, at ligeledes dette er Tilfældet for noget over $1\frac{1}{2}$ Million af de af mig nævnte separate Fonds, at endvidere et Beløb af Jernbanernes Verdi, som jeg har regnet til 43 Millioner, ikke giver den kalkulerede Rente, men er rentefrit, forsaavidt man regner for Resten end Indtægt af 4 pCt., og endelig, at vi af Kassebeholdningen kunne beregne ca. 10 Millioner som ikke rentebærende, naar vi sætte det Øvrige til 4 pCt. Det vil svare til omtrent 58 Millioner, hvis Renter — ikke Formuen — vi ville komme til at fremdrage, saa at vi faae tilbage 187 Mill. Kr. som fuldt ud rentebærende Aktiver til vistnok idetmindste 4 pCt. Naar vi til Gjælden, som den findes opført i Budgettet, lægge en kalkuleret Hjælp for vore Udgifter til Enkeltassen — jeg sætter Kjøns- 3 Millioner — vil Gjælden udgøre henimod 178 Millioner, og vi ville altsaa endda have ca. 10 Millioner tilovers fra, hvad vi have at udrede for vor Gjæld, og hvad vi have til Indtægt af den af mig nævnte Statsformue. Nu er det en Selvsølge, at der ligger megen offentlig Formue, ogsaa Statsformue, udenfor Finansloven, f. Ex. saa godt som Alt, hvad Geistligheden lønnes med — naturligvis ikke Offer — og flere saadanne Ting. Jeg skal ikke komme ind derpaa i Detaillen, men kun nævne en enkelt Sag, som i nogle Aar har ligget hen uden at komme paa Dmalt enten fra den ene eller fra den anden Side, men som dog for 7 Aar siden var fremme til Forhandling og en meget indtagende Forhandling, og som der dog muligen kunde komme Tid til at faae frem igjen: det er Ballø og Venmetofte Klostre. De ere i den parlamentariske Kommissionsbetragtning af 21de Mai 1872 satte til noget over 13 Mill. Kr.; jeg antager, at det nu er endel mere. De 9 Medlemmer, som vare udvalgte af Folkethinget til at behandle denne Sag, delte sig i tre forskjellige Afstygninger. Flertallet var overbevist om, at disse Stiftelser